

עיכוב הליכים פליליים

לאחר שהוגש כתב אישום לבית המשפט ובטרם ניתנה הכרעת הדין בתיק, ניתן לפנות אל היועץ המשפטי לממשלה בבקשה מנומקת לעיכוב הליכים פליליים. במידה שהבקשה תאושר יופסק ההליך הפלילי כנגד הנאשם, עד להודעה חדשה, כאשר ההחלטה תלויה בשורת טעמים הנבחנים על ידי היועמ"ש. עו"ד אסף דוק מסביר אודות הבקשה לעיכוב הליכים ומרכיביה.

עיכוב הליכים במשפט פלילי

סמכות עיכוב ההליכים קבועה בסעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982 (להלן: "החוק"). סמכות זו נתונה ליועץ המשפטי לממשלה בכל עת שלאחר הגשת כתב האישום ובטרם הכרעת הדין, באמצעות הודעה מנומקת בכתב לבית המשפט. השיקול העיקרי המופעל במסגרת הסעיף הוא העניין הציבורי עליו מופקד היועץ המשפטי לממשלה, בכל הנוגע לאכיפת החוק הפלילי ולקיומו של ההליך הפלילי. להלן סעיף החוק הרלוונטי:

"231. (א) בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה מנומקת בכתב לבית המשפט, לעכב את הליכי המשפט; הוגשה הודעה כאמור יפסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט."

חשיבותו של עיכוב הליכים פליליים

עיכוב הליכים פליליים משמעו כי כל הליך משפטי המתקיים בשעה זו בעניינו של נאשם מסוים מוקפא למעשה. מכאן שלעיתים קרובות קיים אינטרס ברור לנאשם לפעול באמצעות עורך דינו לעיכוב ההליכים. יחד עם זאת, קיימים מקרים בהם ההחלטה על עיכוב הליכים מתבצעת למרות רצונו של הנאשם, השואף להגיע לזיכוי מהיר ומוחלט, ובהחלטה זו יש משום עיכוב ועינוי דין מבחינתו. מעבר לכך, תחת נסיבות מסוימות גם קורבנות העבירה עשויים להפיק תועלת מעיכוב, למשל אם הם עצמם היו מעורבים באופן זה או אחר בעבירות הקשורות באירוע, או שכבר סלחו לנאשם.

כיצד מתבצעת הבקשה לעיכוב הליכים

תחילה יבדוק סנגורו של הנאשם את מכלול הנסיבות שעשויות להוביל לאישור הבקשה, בהתאם לשורה ארוכה של עילות שיפורטו בהמשך. לאחר מכן יפנה עורך הדין אל התובע בתיק וינסה לשכנע אותו בדבר התקיימות העילות המצדיקות עיכוב. במידה שהתובע השתכנע תכתב על ידיו המלצה שתישלח לפרקליטות המדינה, אשר תבחן על ידי מספר פרקליטים. בהמשך תועבר הבקשה על ידי התובע אל היועץ המשפטי לממשלה, בצירוף חוות דעתו המשפטית והתיק המקורי. כמו כן ידאג התובע לכך שהודעה בדבר הבקשה תועבר אל תיק בית המשפט מוקדם ככל האפשר, ושיישלח מכתב רשמי מהפרקליטות בנושא זה. יש לציין כי אל הבקשה צריך לצרף כל מסמך המחזק אותה וכן פירוט של העילות והטעמים המצדיקים אותה. כאמור, רק היועץ המשפטי לממשלה מוסמך להורות על עיכוב הליכים פליליים, והדבר תלוי באישורו. לעיתים יציב היועץ תנאים מסויים לעיכוב, כגון התחייבות מצד הנאשם שלא לשוב ולבצע את העבירה המיוחסת לו, מחויבות להצטרפות להליך שיקומי, הבעת חרטה על מעשיו באופן כנה ופומבי, או התחייבות להיות נתון לפיקוח מטעם קצין מבחן.

הטעמים הקיימים לעיכוב הליכים

ראשית, חשוב להבהיר שאין זה מתפקידו של היועץ המשפטי לממשלה לבחון באם קיים עניין ציבורי בהגשת כתב אישום, או באם הראיות הקיימות מספקות לצורך הגשתו. על הטעמים המרכזיים שאותם יבחן היועץ נמנה בראש ובראשונה חומרת המעשה, כך שכל שמדובר בעבירות קלות יותר כך גוברים הסיכויים לאישור העיכוב. בנוסף, היעדר עבר פלילי של הנאשם עשוי בהחלט לתרום לאישור הבקשה, ולשם כך יש לצרף אליה גם רישום פלילי בתדפיס עדכני. כמו כן, היועץ יתחשב בתוצאות ההליך המשפטי מבחינתו של הנאשם, כאשר הסיכויים לאישור גדלים אם ניהול המשפט יוביל לפגיעה באפשרויות תעסוקה ובשמו הטוב של האדם, וזאת לצד נסיבות אישיות נוספות כמו פגיעה חמורה בתא המשפחתי ובילדים. עוד טעם לעיכוב ההליכים הוא הזמן שחלף מעת ביצוע העבירה, שכן ככל שחולף זמן רב יותר כך קטנה אפשרותו של הנאשם להתגונן, וכן קטן העניין הציבורי שבניהול משפט כנגדו. מעבר לכך, ייבחנו טענות לחפות המבוססות על היסוד הנפשי, כלומר טענת הנאשם כי לא הייתה כוונה פלילית מאחורי מעשיו. לבסוף, היועץ המשפטי לממשלה יתייחס גם לשיקולי תדמית צדק, כלומר אם אישור העיכוב או דחיית הבקשה עלולים להוביל לפגיעה במראית הצדק, להוביל לעיוות הדין, או להוביל לטענות בדבר אפליה מצד נאשמים שכנגדם היו ראיות מאותו רף באותה העבירה. עוד טעמים העשויים להשפיע על ההחלטה הינם מצב בריאותי קשה, מצוקה כלכלית, תרומה ציבורית, שיתוף פעולה עם גורמי החקירה וגיל מתקדם.

דחייה או קבלה של הבקשה לעיכוב הליכים

לאור בחינת חוות הדעת, המסמכים והטעמים עשוי היועץ המשפטי לממשלה להורות על דחיית או קבלת בקשה לעיכוב הליכים פליליים. במקרה של דחייה עשוי לבקש היועץ מהגורם התובע לקבל לידי תסקיר מבחן, ולהורות על רמת הענישה המבוקשת בתיק זה. במקרה של קבלת הבקשה תתלווה לה על פי רוב אזהרה, כי יישקל חידוש של ההליכים במידה שבתקופה הקבועה בחוק יוצגו ראיות לכאורה לפיהן הנאשם ביצע עבירה נוספת. לאחר שההליכים עוקבו בפעם הראשונה ניתן עדיין לחדש אותם בהתאם להוראת היועץ המשפטי לממשלה, בתקופה של שנה אחת בעבירות עוון (שהענישה עליהן נמוכה מ- 3 שנות מאסר), ובתקופה של 5 שנים בעבירות מסוג פשע (שהענישה עליהן גבוהה מ- 3 שנות מאסר). במידה שההליכים עוכבו פעם שנייה, לא ניתן עוד לחדשם. יש לציין כי גם אם הבקשה נדחתה, ניתן להגיש בקשה נוספת במידה שהנסיבות השתנו ושקיימים כעת טעמים נוספים המצדיקים אותה.

הגשת בקשה לעיכוב הליכים - הלכה למעשה:

הסיבות לעיכוב הליכים פליליים על-ידי היועץ המשפטי לממשלה

1. נסיבות מיוחדות בהן נעברה העבירה
2. נימוקים אישיים מיוחדים של הנאשם

היועץ המשפטי לממשלה יעשה שימוש בסמכות זו במקרים שונים. כך, למשל, כאשר נראה צודק לבוא לקראת הנאשם בשל נסיבותיו האישיות בלי להביא לזיכויו או כאשר הפך הנאשם לעד מדינה והוסכם עמו כי ההליכים נגדו יעוכבו.

היועץ"ש איננו משמש כערכאת ערעור הבוחנת האם קיימות ראיות מספיקות להגשת כתב אישום (דיות הראיות) או אם קיים עניין ציבורי. בדרך כלל טענה כי ראיות התביעה אינן אמינות/מספיקות לא תצדיק עיכוב הליך.

הטעמים לבקשה לעיכוב הליכים:

1. נסיבות אישיות - היעדר עניין לציבור בהעמדה לדין.
2. חומרת המעשה - ככל שרף החומרה גבוה כך יקטן הסיכוי לעיכוב הליכים.

3. **היעדר עבר פלילי** - לצרף תדפיס רישום פלילי עדכני.
4. **תוצאות קשות של ניהול משפט** - שלילת אפשרויות עבודה, פגיעה בשמו של אדם ועיסוקו וכדומה.
5. **חלופי זמן מביצוע העבירה** - רלבנטי לעניין האפשרות להתגונן וגם לעניין הציבור בניהול המשפט.
6. **שיקולי תדמית צדק** - עיוות דין, פגיעה במראית הצדק, טענת הפליה בין נאשמים (כשאינן הבדל באשמה או בחוזק הראיות נגדם).
7. **טענת חפות** - כשיש הסבר לפעולות הנאשם, כשחסר יסוד נפשי נדרש - התנהגות שאיננה פלילית.
8. **השפעת ניהול ההליך על יחסי משפחה** - פגיעה קונקרטיית במשפחה הגרעינית.

בנוסף, תעודות הוקרה, המלצות, מכתב חרטה/נטילת אחריות, מסמכים רלבנטיים מחומר החקירה ישמשו גם הם בסיס לבקשה לעיכוב הליכים פליליים נגד אדם.

אופן הגשת הבקשה לעיכוב הליכים

הבקשה תוגש בהקדם האפשרי או סמוך ככך שניתן לקבלת כתב אישום.

הבקשה תוגש ליועמ"ש ע"י הגוף התובע - תביעות או פרקליטות באמצעות פרקליט המחוז. הגוף התובע יעביר את התיק המקורי ואת חוות דעתו לפרקליטות המדינה תוך 30 יום מקבלת הבקשה. התובע ידאג שההודעה על הבקשה תועבר לתיק בימ"ש בהקדם האפשרי במקביל ישלח מכתב ממזכירות פרקליטות המדינה בדבר עיכוב הליכים.

מה יש לכלול בבקשה לעיכוב הליכים

1. פירוט הטעמים להגשת הבקשה
2. צירוף מסמכים המבססים/מחזקים את הבקשה

בקשה שנדחתה

היועמ"ש יכול להנחות את הגוף התובע לגבי רמת ענישה או לבקש תסקיר. החלטה לדחות תעשה עפ"י נוסח קבוע (טופס מיוחד).

בקשה שהתקבלה

תהיה לפי נוסח קבוע. כשראוי ניתן לשנות את הנוסח או להוסיף. ההחלטה תלווה באזהרה שאם יהיו ראיות לכאורה שהנאשם עבר עבירה נוספת, בתקופה הקבועה בחוק לחידוש ההליכים (שנה בעוון וחמש שנים בפשע) ישקול היועמ"ש חידוש הליכים. לעיתים ניתן להשמיט את האזהרה.

קבלת הבקשה בתנאים

ייתכן והבקשה לעיכוב הליכים תתקבל בתנאים מסוימים, כגון: עמידה בפיקוח של קצין מבחן או התניה במכתב בו הנאשם מביע חרטה ומתחייב שלא לחזור על המעשה.

חידוש הליכים שעוכבו

לאחר שעוכבו הליכים רשאי היועמ"ש, בהודעה בכתב לבית המשפט, לחדשם כל עוד לא עברו מיום עיכובם המועדים הבאים:

בפשע - 5 שנים.

בעוון - שנה אחת.

בחטא - לא ניתן לחדש את ההליכים.

עוכבו ההליכים בפעם **השנייה** לא יחודשו עוד.

שינוי נסיבות - הצדקה לבחינה נוספת של הבקשה

אם נשתנו נסיבות ונוספו טעמים יציג אותם הנאשם / בא כוחו בכתב - בקשה נוספת. אך זה לא יהווה טעם לפגישה עם הפרקליט המטפל בבקשה.

בירור נוסף לפני קבלת החלטה: היועמ"ש יכול לערוך בירור עם שירות המבחן (תסקיר) כשיש צורך. היועמ"ש אינו עוסק בפיצוי לקורבן העבירה. למעט הליכי משמעת, טעון התנאי שנקבע הסכמת המבקש. הפרקליט מודיע לנאשם על התנאי ויקבל את הסכמת המבקש בכתב. או כשמדובר בתנאי מוקדם יקבל אישור לכך שהתנאי נתמלא. במקרים חריגים יהיה העיכוב לתקופה שבסיומה יוחלט האם לעכב סופית.

השיקול העיקרי המופעל במסגרת עיכוב הליכים הוא העניין הציבורי, עליו מופקד היועמ"ש.

דוגמה לתיק שנוהל על-ידי משרדנו - קבלת בקשה לעיכוב הליכים בתיק יבוא סמים

כנגד לקוח המשרד נוהלה חקירת משטרה ולאחריה הוגש נגדו כתב אישום בגין יבוא סמים מסוכנים לישראל באמצעות רשת האינטרנט.

על פי פקודת הסמים המסוכנים עבירת יבוא סמים נחשבת לחמורה במיוחד, ונקבעו בצידה עונשים המגיעים עד 20 שנות מאסר. בנוסף, בית המשפט עשוי להורות על פסילת רישיון נהיגה, רישיון מקצועי, דרכון, רישיון רכב והטלת קנסות כספיים.

צוות עורכי הדין של המשרד אסף בתשומת לב רבה את מכלול הפרטים והמסמכים הרלוונטים בעניינו של הלקוח, בשים דגש על נסיבותיו האישיות המיוחדות.

בעקבות כך ולאחר בחינת מכלול החומר, הוחלט על-ידי צוות המשרד ובהסכמת הלקוח להגיש בקשה לעיכוב הליכים בתיק ובכך להביא לביטול כתב האישום וההליך המשפטי שהתנהל בבית המשפט בעניינו.

בעקבות ייצוג משרדנו, ולאחר שנטען על-ידנו כי לאור נסיבות המקרה, תחושת הצדק הטבעי ונסיבותיו האישיות של הלקוח,

09/12/2019

077-5006206

052-6885006

עיכוב הליכים פליליים

מצטמצם באופן מהותי האינטרס הציבורי בניהול הליך משפטי נגדו באופן המצדיק את עיכוב ההליכים נגדו. בהסתמך על סעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי, נעתר היועץ המשפטי לממשלה לבקשתנו לעכב את ההליכים הפליליים נגד הלקוח, דבר שהביא לביטול העמדתו לדין פלילי.

להלן העתק החלטת היועץ המשפטי לממשלה ובית משפט השלום ברמלה בעניינו של הלקוח. מפאת החיסיון והשמירה על פרטיותו, פרטיו המזהים ומידע חסוי אחר הושמטו:

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

(המחלקה למשפט פלילי)

ירושלים: ב' ניסן תשע"ז

29 מרץ 2017

תיקנו: 2-803-04-2017-

סימוכין: 3-803-99-2017-

תיק פיזי: 16/7/

לכבוד
אסף דוק, ע"ד
נחלת יצחק 32
תל-אביב
6744824

שלום רב,

הנדון: בקשה לעיכוב הליכים בת"פ 2-10-15-

מדינת ישראל נ' -

בבית המשפט שלום רמלה

סמך: מכתבכם מיום 12.1.2016

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מר רז נורי, מילא את ידי להודיעך כי החליט להיענות לבקשתך ולעכב את ההליכים המשפטיים נגד המבקש בתיק שבנדון, לאור המפורט בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו.

ההחלטה מותנית בביצוע עבודות התנדבות למען הקהילה, בהיקף של 150 שעות, על פי תוכנית שיתווה שירות המבחן, בהתאם לתקנה 8(א) לתקנות המבחן (שירותי המבחן), התשי"ט-1959.

עם זאת, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מר רז נורי, מבקש להבהיר בואת בפני מרשך כי העדר שיתוף פעולה עם שירות המבחן ואו קיומה של נסיבה אחרת משמעותית שתובא לידיעתו במהלך תקופת התנאי, כגון ביצוע עבירה נוספת – יביאו לביטול ההחלטה על עיכוב ההליכים מעיקרה ולהמשך ניהול ההליך הפלילי, ככל שימצא לנכון לעשות כן.

לאחר החלטת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה על קיום התנאי – עיכוב ההליכים ייכנס לתוקף, והודעה על כך תשלח לבית המשפט.

בברכה,

אליה אסייג, מתמחה

בשם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי)

העתק: ר' יחי' תביעות מחוז מרכז, משטרת ישראל, בצירוף תיקכם מס' 2015/ -
גב' רחל ויינשטיין, מנהלת שירות המבחן למבוגרים, רח' ירמיהו 39, ירושלים.

בית משפט השלום ברמלה

30 אפריל 2017

ת"פ 2-10-15-2 ■■■ משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' ■■■

מספר פל"א 4/2015 ■■■ תחנת רמלה שפלה

לפני כבוד השופטת רבקה גלט

המאשימה ■■■ משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה

נגד

הנאשם ■■■

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

ב"כ המאשימה עו"ד מעין דואק ועו"ד מיכל בן דוד
ב"כ הנאשם עו"ד אסף דוק
הנאשם בעצמו

פרוטוקול

ב"כ המאשימה :

היועמ"ש עיכב את ההליכים בכפוף לביצוע שלי"צ בהיקף של 150 שעות.
לפיכך אבקש כי בימ"ש יפסיק את ההליך ויזהיר את הנאשם.

ב"כ הנאשם :

מסכים.

החלטה

בהתאם להחלטת היועמ"ש אני מפסיקה את ההליך.

בית משפט השלום ברמלה

30 אפריל 2017

ת"פ 2-10-15- ■■■■■ משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' ■■■■■

1
2
3
4
5
6
7
8

עם זאת אני מזהירה את הנאשם כי ככל שלא ישלים ביצוע השל"צ על פי הוראת היועמ"ש, יהא על ביהמ"ש לקבל תשובה לאישום ולנהל את ההליך כסדרו.

ניתנה והודעה היום ד' אייר תשע"ז, 30/04/2017 במעמד הנוכחים.

רבקה גלט, שופטת

9
10
11
12
13

סיוע של עורך דין בעיכוב הליכים פליליים

במידה ואתם עומדים בפני הליך פלילי פנו אלינו לבחינת אפשרות של הגשת בקשה לעיכוב הליכים בעניינכם. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה והוגש נגדכם כתב אישום פנו ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.